

Kultur

Teater av en annen verden

Odin Teatret trollbinder med sitt helt spesielle scenespråk. Det er umulig å ikke la seg berøre.

Publisert: I går kl. 18:54

Kjersti Juul

ANMELDELSE: Ikke rart man setter seg til rette med en god porsjon skyhøye forventninger. Snart 50 år er gått siden Eugenio Barba startet Odin Teatret sammen med en gjeng skuespillere som var blitt refuserte ved Statens Teaterhøgskole. Siden har vågemot og en teaterestetikk utenom det vanlige funnet sted gjennom 74 forestillinger og turnevirksomhet verden over. Mytene rundt teaterkompaniet har spunnet seg tette og Barba blitt som en levende legende å regne. Den finurlige tittelen «Det kroniske liv» blir da også beskrevet som kompaniets «nest siste forestilling». Hva som ligger i tittelen? Etter en drøy time i Odin Teatrets univers, er man sannsynligvis ikke blitt stort klokere. Snarere enn å appellere til intellektet, fyller de derimot tilskueren med følelser. «Det kroniske liv» er kaotisk, ekspressivt, høylytt, visuelt – og til tider ubehagelig.

Ubehagelig. Her myldrer det av karakterer av høyst ulikt slag: en rumensk husmor, en rockemusiker fra Færøyene, en sort Madonna, en colombiansk gutt og et knippe leiesoldater, for å nevne noen. Selv er publikum plassert på begge sider av scenen, noe som skaper et tett rom. Vi lukkes inne i en scenografi som er spartansk, men likevel symboltung. En kiste på midten av gulvet, en mengde kroker hengende fra taket. Effektive detaljer som pirrer nysgjerrigheten, men som også skaper assosiasjoner i retning av noe ubehagelig. Det blir fort tydelig at dette er en forestilling som ikke så lett lar seg plassere. Dermed bygger det seg også opp en uro hos publikum: Vi er kastet inn i et ukjent landskap, uten mulighet til kontroll. Her kan hva som helst kan skje i neste øyeblikk.

Simultant. En ting er klinkende klart – det er bare å legge den aristoteliske dramaturgi med møysommelig oppbygning mot et klimaks, på hylla. Der det psykologisk/realistiske scenespråket er tuftet på skuespillerens evne til fortolkning og innlevelse, drar Odin Teatret oss med til en annen planet. De ulike hendelsene på scenen skjer gjerne simultant og bidrar til et bombardement av inntrykk det er vanskelig å orientere seg i. Så langt det er en rød tråd å spore, ligger den best tilgjengelig i programmets omtale av forestillingen. Her kan vi lese at «Det kroniske liv» foregår i et borgerkrigsherjet Europa i år 2031. Mennesker fra ulike kulturer og land forsøker å overvinne forvirringen, sorgen og hatet. Midt i forsøket på å lappe livet sitt sammen igjen, står en latinamerikansk gutt sentralt. Han er på leting etter sin forsvunne far. Rådet alle gir gutten mens de tilsynelatende hjelper ham å lete, er at han bør oppgi håpet.

Gjenoppstandelse. Selv mener Eugenio Barba at en krigs slutt kan oppleves som en slags gjenoppstandelse. Da han kom til Norge på 50-tallet snakket folk om at livet hadde fått en ny farge. Kanskje er det noe av dette han forsøker å gjenskape følelsen av i «Det kroniske liv», som nettopp foregår ved slutten av en stor borgerkrig. Livet er kronisk, en sykdomstilstand i seg selv, som vår planet med sin historie aldri blir kvitt. Siden gjenstår det å se hva den enkelte av oss gjør ut av det. Hvilket håp vi klamrer oss til.

Kompleks. Til grunn for Odin Teatrets arbeid ligger en kontinuerlig vilje til å utforske det sceniske potensialet. Kroppsbeherskelsen hos skuespillerne skimtes i hver minste fingertupp, uten

at det bys på noen form for halsbrekkende akrobatikk. Den drøye timen det tar å spille stykket er derimot viet et gjennomarbeidet, disiplinert uttrykk der sang og musikk utgjør en sentral del. Den verbale kommunikasjonen er stort sett uforståelig, enten i form av ukjent språk eller lyder. Kanskje vil Barba i stedet appellere til det underbevisste, røre det ved noen strenger, noen dunkle følelser, det uuttalte. Å tre inn i hans verden, er som å befinne seg i midten av et abstrakt maleri, uten mulighet for å komme frem til en entydig tolkning. Odin Teatret skal ha brukt fire år på å jobbe frem «Det kroniske liv». Resultatet er en kompleks teateropplevelse, du bærer med deg lenge etter at du har forlatt salen.